

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

НАКАЗ

«30» 12 2020 р.

№ 296

Про затвердження нормативних документів

На виконання рішення вченої ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара від 19.11.2020 р. (протокол № 4),

НАКАЗУЮ:

1. Увести в дію Кодекс академічної доброчесності Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара та нову редакцію Положення про запобігання та виявлення фактів порушення академічної доброчесності у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара.

2. Довести Положення про запобігання та виявлення фактів порушення академічної доброчесності у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара та Кодекс академічної доброчесності Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара до відома керівників усіх структурних підрозділів університету (Маякова А.І.), оприлюднити його на веб-сайті університету (Бахметьєва А.М.).

3. Вважати Положення про запобігання та виявлення фактів порушення академічної доброчесності у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара, затверджене рішенням вченої ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара від 29.03.2018 р. (протокол № 4) таким, що втратило чинність.

4. Контроль за виконанням наказу покласти на проректора з наукової роботи С. Оковитого.

В.О. РЕКТОРА

Олег ДРОБАХІН

Проект наказу вносить:
проректор з наукової роботи

Сергій ОКОВИТИЙ

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
(ДНУ)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради Дніпровського
національного університету імені
Олеся Гончара
«19» 11 2020 р., протокол № 4

Введено в дію «30» 12 2020;
наказ в.о. ректора Дніпровського
національного університету
імені Олеся Гончара № 296

ПОЛОЖЕННЯ

про запобігання та виявлення фактів порушення академічної доброчесності у
Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара

м. Дніпро
2020

1 ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

1.1 Положення про запобігання та виявлення фактів порушення академічної доброчесності у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара (далі – Положення) є складовою системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості) Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (далі – Університету).

1.2. Положення передбачає заходи організаційного характеру, спрямовані на запобігання та виявлення академічного плагіату в Університеті, і має на меті створення системи ефективного запобігання, поширення та виявлення плагіату в роботах наукових, науково-педагогічних працівників Університету, здобувачів вищої освіти всіх рівнів та форм навчання, забезпечення принципів академічної доброчесності; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальної власності інших осіб; активізацію самостійності та індивідуальності при створенні власних творів, а також підвищення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

1.3. Положення розроблене відповідно до Цивільного кодексу України [1], законів України «Про авторське право і суміжні права» [2], «Про освіту» [3], «Про вищу освіту» [4], «Про наукову і науково-технічну експертизу» [5], Кодексу академічної доброчесності Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (далі – Кодексу), Статуту Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара та інших нормативно-правових актів з метою запобігання плагіату (запозиченням) у наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних, творчих та інших роботах.

2 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

2.1 автор

Фізична особа, результатом творчої праці якої є представлений твір (ст. 1 Закону [2]);

2.2 здобувачі вищої освіти

Особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації (ст. 1 Закону [4]);

2.3 оприлюднення твору

Здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і/або суміжних прав дія, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо (ст. 1 Закону [1]);

2.4 плагіат

Оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору (ст. 50 Закону [1]);

2.5 плагіат академічний

Оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення

опублікованих текстів (оприлюднених творів) інших авторів без зазначення авторства (ст. 42 Закону [3]);

2.6 самоплагіат

Оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів (ст. 42 Закону [3]);

2.7 твір

Результат наукової чи навчально–методичної діяльності автора (співавторів) поданий в Університет на паперових носіях або в електронному вигляді, оприлюднений у мережі Інтернет чи на офіційному web–сайті Університету у формі монографії, підручника, навчального посібника, статті, тез, препринта, автореферату і рукопису дисертації (дисертаційної роботи), дипломної роботи, курсової роботи чи проєкту, реферату, есе, контрольної роботи, тощо;

2.8 цитата

Порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь–якого іншого опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні. (ст. 1 Закону [1]);

2.9 показник оригінальності твору

Кількісний показник, виражений у відсотках, який відображає співвідношення авторського тексту до загального обсягу твору;

2.10 різновиди плагіату:

– видання виконаної роботи іншого автора за свою без внесення в неї жодних змін та належного оформлення цитування;

– копіювання значної частини чужої роботи в свою як в оригіналі так і у перекладі без внесення в запозичене жодних змін та належного оформлення цитування;

– представлення суміші власних та запозичених аргументів без належного цитування;

– внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів в них тощо) та без належного оформлення цитування;

– компіляція – створення значного масиву тексту шляхом копіювання із різних джерел без внесення в нього правок, посилань на авторів та «маскування» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту;

– парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту. Сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних оборотів або пропозицій при використанні будь–якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет).

2.11 Форми проявів академічної недоброчесності:

– академічний плагіат;

- обман, підробка – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої, наукової, творчої діяльності чи організації освітнього процесу;
- приписування результатів колективної діяльності одній або окремим особам;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- самоплагіат;
- хабарництво;
- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;
- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- надання недостовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

3 ПЕРЕЛІК РОБІТ ТА ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ НА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

3.1 В Університеті перевірці на академічний плагіат підлягають:

– навчальні (курсів роботи, реферати тощо), кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти усіх ступенів, науково–методичні праці (підручники, посібники та навчальні посібники, методичні розробки, конспекти лекцій), дистанційні курси, монографії та інші роботи наукових та науково–педагогічних працівників Університету, які включено до плану видань або вимагають рекомендації до видання вченої ради Університету. Організацію перевірки вищезазначених матеріалів здійснюють завідувачі кафедр.

У окремих випадках, рішенням науково–методичної ради факультету, курсові роботи (проекти), що мають суто розрахунковий характер і результати яких не характеризуються науковою новизною, можуть не перевірятися на академічний плагіат;

– рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів конференцій, наукові (анотовані) звіти. Організацію перевірки вищезазначених матеріалів здійснюють головні редактори наукових журналів, керівники структурних підрозділів, які проводять відповідні заходи (декани, директори інститутів);

– дисертаційні роботи та автореферати на здобуття наукових ступенів доктора філософії (кандидата наук) та доктора наук. Організацію перевірки здійснюють голови спеціалізованих вчених рад.

3.2 Перевірка на академічний плагіат здійснюється комісією структурного підрозділу (редакційної колегії, спеціалізованої вченої ради) на етапі представлення матеріалів робіт для розгляду на засіданні кафедри, редакційної

колегії, вченої ради структурного підрозділу, спеціалізованої вченої ради. Для здійснення перевірки автор (автори) твору звертаються з заявою на ім'я керівника структурного підрозділу, головного редактора періодичного видання або голови спеціалізованої вченої ради, в якій дають згоду на перевірку свого твору та інформують керівника щодо результатів попередньої (самостійної) перевірки на плагіат (Додаток 1).

Роботи, що підлягають перевірці на плагіат, надаються авторами в електронному вигляді у представлених форматах: *.doc, *.docx, *.rtf.

3.3 Цим Положенням встановлюються такі показники оригінальності текстів:

- текст вважається оригінальним (висока унікальність),
робота допускається до захисту або опублікування 85% –100%;
- оригінальність задовільна (середня унікальність),
слід пересвідчитись у наявності посилань на
першоджерела, робота потребує доопрацювання
та повторної перевірки 70% –84%;
- оригінальність незадовільна (низька унікальність),
слід пересвідчитись у наявності посилань на
першоджерела, робота потребує доопрацювання
та повторної перевірки 50% –69%;
- оригінальність незадовільна (низька унікальність),
слід пересвідчитись у наявності посилань на
першоджерела, робота відхиляється без права
подальшого розгляду менше 50%.

Для окремих видів робіт можуть бути встановлені інші показники оригінальності текстів шляхом затвердження відповідних інструкцій наказом ректора.

Виявлені у тексті твору запозичення вважаються правомірними, якщо вони є:

- усталеними словосполученнями, що характерні для певної сфери знань;
- власними назвами – індивідуальними найменуваннями окремих одиничних об'єктів, у т.ч. найменуваннями установ, назвами праць, які досліджувалися у творі;
- бібліографічними посиланнями на джерела;
- належним чином оформлені цитування;
- самоцитування – фрагменти тексту, що належать автору твору, опубліковані або оприлюднені в електронній формі ним у інших творах.

3.4 Результати перевірки на академічний плагіат оформлюються протоколом засідання (кафедри, редакційної колегії журналу, оргкомітету конференції, експертними комісіями спеціалізованих вчених рад). Строк перевірки не повинен перевищувати два тижні. За результатами перевірки автору (авторам) роботи надається довідка за формою (Додаток 2).

4 ЗАХОДИ ЩОДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

4.1 Система запобігання та виявлення академічного плагіату в Університеті передбачає:

4.1.1 на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) освітніх рівнях вищої освіти:

- включення до освітніх програм підготовки бакалаврів і магістрів тематичних лекцій з академічної доброчесності та академічного письма;
- виконання навчальних завдань, проведення поточного та підсумкового контролю результатів навчання, з використанням, переважно, самостійних (індивідуальних) форм роботи, зокрема за допомогою системи Moodle та засобів Microsoft Office 365;
- поступова переорієнтація на виконання курсових і дипломних робіт у вигляді проєктів, що унеможливорює компіляцію та плагіат;
- посилений контроль завідувачів кафедр, наукових керівників курсових, бакалаврських і магістерських робіт, членів екзаменаційних комісій щодо правильного оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей тощо;
- перевірка (вибіркова чи суцільна) бакалаврських і магістерських робіт на предмет академічного плагіату;
- створення електронного депозитарію магістерських робіт;

4.1.2 на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти (аспірантура):

- включення до навчальних планів дисциплін з підготовки докторів філософії, які забезпечують оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями та набуття універсальних навичок дослідника, модулів з академічної доброчесності, академічного письма, етичного кодексу вченого;
- високу вимогливість і принциповість наукових керівників і наукових консультантів щодо неприпустимості академічного плагіату у дисертаційних дослідженнях докторів філософії і докторів наук;
- експертну оцінку та (або) технічну перевірку (за допомогою спеціалізованих програмних засобів) щодо ознак академічного плагіату в дисертаційних дослідженнях, підготовлених до захисту;

4.1.3 у роботі редакційних колегій наукових видань, щодо яких Університет є засновником:

- посилення вимогливості до процесу рецензування статей, що надходять до редколегій, у частині експертної оцінки (із залученням членів редколегій, зовнішніх експертів, запровадження процедур “сліпого”, “подвійного сліпого” рецензування) та програмної перевірки поданих матеріалів на предмет академічного плагіату;
- особисту відповідальність головного та відповідального редакторів редакційної колегії щодо недопущення академічного плагіату в наукових виданнях Університету;

4.1.4 при визнанні в Університеті документів про науковий ступінь та (або) вчене звання, одержаних особами в навчальних закладах чи установах інших країн – перевірку комісією, що утворюється наказом ректора з фахівців у галузі знань, за якою захищено дисертацію, тексту дисертації та публікацій, які розкривають її основні положення, на предмет академічного плагіату.

Голова комісії несе персональну відповідальність за внесення вченої раді пропозицій щодо визнання в Університеті іноземних документів про науковий ступінь та/або вчене звання у випадку наявності у дисертаційній роботі академічного плагіату.

4.2 Для забезпечення запобігання академічному плагіату та контролю додержання правил наукової етики студентами, аспірантами, докторантами, здобувачами наукових ступенів, науковими та науково-педагогічними працівниками Університету та авторами, які подають матеріали для опублікування або оприлюднення у виданнях Університету, наказом ректора призначаються особи, відповідальні за перевірку рукописів творів на оригінальність і відсутність неправомірних запозичень.

4.3 Кандидатури відповідальних осіб на кафедрах щорічно визначаються на початку навчального року рішенням засідання кафедри із числа її працівників та подаються до науково-дослідної частини Університету для формування наказу.

4.4 Відповідальні особи здійснюють контроль результатів самоперевірки рукописів авторами за допомогою програмно-технічних засобів виявлення ознак плагіату, проводять додаткову перевірку рукописів за допомогою програмно-технічних засобів виявлення ознак плагіату, надають висновок про рівень оригінальності твору, забезпечують збереження результатів перевірки (тестування) рукописів.

4.5 Виконання відповідальними особами перевірки рукописів на виявлення ознак плагіату здійснюється у межах робочого часу наукових та науково-педагогічних працівників.

4.6 Факти порушення норм Кодексу академічної доброчесності Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара виносяться на розгляд Бюро з академічної доброчесності відповідного підрозділу (далі – Бюро) та, за необхідності, на розгляд Рада з академічної доброчесності (далі – Рада).

5 БЮРО З АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ СТРУКТУРНОГО ПІДРОЗДІЛУ

5.1 Бюро з академічної доброчесності структурного підрозділу (факультету, навчально-наукового інституту, науково-дослідного інституту або центру) створюється з метою розгляду недотримання членами академічної спільноти Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара положень Кодексу академічної доброчесності.

5.2 У своїй діяльності Бюро керується нормами загальнолюдської моралі та етики, Конституцією України, Законами України, постановами Верховної Ради України, указами Президента України, актами Кабінету Міністрів, наказами і розпорядженнями МОН України, Статутом Університету, Кодексом та цим Положенням.

5.4 Бюро має право:

– одержувати, розглядати, здійснювати аналіз заяв щодо порушення Кодексу та готувати відповідні висновки;

- залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні і програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;
- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики викладачів та студентів;
- ініціювати, проводити та підтримувати дослідження з академічної доброчесності, якості освіти та наукової діяльності;
- готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності у освітню та наукову діяльність Університету;
- надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів більш ефективного дотримання положень Кодексу.

5.5 Персональний склад Бюро затверджується наказом ректора на підставі рішення вчених (науково-технічних) структурних підрозділів рад у складі 5 осіб. До складу Бюро факультетів обов'язково має бути включений представник органу студентського самоврядування.

Голова Бюро обирається на засіданні Бюро з числа її членів.

5.6 Склад Бюро та відповідна контактна інформація розміщуються на офіційному сайті відповідного структурного підрозділу одразу після його затвердження.

5.8 Засідання Бюро є правомочним, а рішення вважається прийнятим, якщо в ньому взяли участь не менше 2/3 членів Бюро і більше половини проголосували за чи проти нього.

5.9 На засідання Бюро запрошуються заявник та/або особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення Кодексу. При неявці останньої засідання переноситься з письмовим попередженням цієї особи (не пізніше ніж за три робочі дні) про дату, місце і час проведення наступного засідання. У разі повторної неявки засідання проводиться за відсутності особи, щодо якої розглядається питання порушення Кодексу.

5.10 За результатами проведених засідань Бюро готує вмотивовані рішення у вигляді затверджених висновків “Про порушення норм Кодексу академічної доброчесності ДНУ” чи “Про спростування фактів щодо порушення норм Кодексу академічної доброчесності ДНУ”. Вищевказані висновки Бюро носять рекомендаційний характер та подаються ректору Університету для подальшого вживання відповідних заходів. У разі встановлення в діях учасників освітнього-наукового процесу фактів порушення чинного законодавства ректор негайно повідомляє про це відповідні органи.

5.11 Формою роботи Бюро є засідання, які проводяться у разі потреби, але не рідше ніж два рази на рік.

5.12 Рада з академічної доброчесності Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара раз на рік заслуховує звіти голів Бюро з академічної доброчесності та приймає рішення щодо їхньої подальшої діяльності.

6 РАДА З АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

6.1 Рада з академічної доброчесності створюється з метою розгляду недотримання членами академічної спільноти Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара положень Кодексу академічної доброчесності.

6.2 У своїй діяльності Рада керується нормами загальнолюдської моралі та етики, Конституцією України, Законами України, постановами Верховної Ради України, указами Президента України, актами Кабінету Міністрів, наказами і розпорядженнями МОН України, Статутом Університету, Кодексом та цим Положенням.

6.3 Рада має право:

- одержувати, розглядати, здійснювати аналіз заяв щодо порушення Кодексу та готувати відповідні висновки;
- залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні і програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;
- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики викладачів та студентів;
- ініціювати, проводити та підтримувати дослідження з академічної доброчесності, якості освіти та наукової діяльності;
- готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності у освітню та наукову діяльність Університету;
- надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів більш ефективного дотримання положень Кодексу.

6.4 Персональний склад Ради затверджується наказом ректора на підставі рішення вченої ради у складі 7 осіб, до числа яких на постійній основі входять:

- проректор з науково-педагогічної роботи;
- проректор з наукової роботи;
- начальник юридичного відділу;
- голова первинної профспілкової організації;
- голова наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених.
- голова ради студентів Університету;
- працівник Університету, секретар Ради;

Голова Ради обирається на засіданні вченої ради з числа її членів.

6.6 Склад Ради та відповідна контактна інформація розміщуються на офіційному сайті Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара одразу після її затвердження.

6.7 При розгляді конкретної заяви до складу Ради може тимчасово включатися декан факультету/директор коледжу або один із його заступників та голова студентської ради факультету/коледжу, який представляє особа, відносно якої розглядається питання порушення Кодексу.

6.8 Засідання Ради є правомочним, а рішення вважається прийнятим, якщо в ньому взяли участь не менше 2/3 членів Ради і більше половини проголосували за чи проти нього.

6.9 На засідання Ради запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення Кодексу. При неявці останньої засідання переноситься з письмовим попередженням цієї особи (не пізніше ніж за три робочі дні) про дату, місце і час проведення наступного засідання. У разі повторної неявки засідання проводиться за відсутності особи, щодо якої розглядається питання порушення Кодексу.

6.10 За результатами проведених засідань Рада готує вмотивовані рішення у вигляді затверджених висновків “Про порушення норм Кодексу академічної доброчесності ДНУ” чи “Про спростування фактів щодо порушення норм Кодексу академічної доброчесності ДНУ”. Вищевказані висновки Ради носять рекомендаційний характер та подаються ректору Університету для подальшого вживання відповідних заходів. У разі встановлення в діях учасників освітнього-наукового процесу фактів порушення чинного законодавства ректор негайно повідомляє про це відповідні органи.

6.11 Формою роботи Ради є засідання, які проводяться у разі потреби, але не рідше ніж один раз на рік.

6.12 Вчена рада раз на рік заслуховує звіт голови Ради з академічної доброчесності та приймає рішення щодо її подальшої діяльності.

7 ПРОГРАМНО-ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ НА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

7.1 Програмно-технічні засоби перевірки на академічний плагіат є допоміжним засобом перевірки робіт на предмет виявлення фактів та обсягу неправомірних запозичень у поданій роботі.

7.2 Безпосередньо перевірку матеріалів, зазначених у п. 3.1. Положення, за дорученням керівників підрозділів здійснюють:

- висококваліфіковані співробітники кафедр, які призначаються наказом ректора;
- відповідальні секретарі наукових журналів та оргкомітетів конференцій;
- вчені секретарі спеціалізованих вчених рад;

7.3 Перевірка наукових робіт на наявність академічного плагіату проводиться з використанням програмно-технічних засобів за допомогою однієї або декількох програм, на які Університет має ліцензії, або які знаходяться у відкритому доступі у мережі Інтернет та визнані науковою спільнотою.

При прийнятті остаточного рішення враховується специфіка роботи, що перевіряється на наявність академічного плагіату (галузь знань, спеціальність), вид роботи (стаття, монографія, підручник, дисертація, дипломна робота тощо) та її унікальність.

З метою виявлення використання текстів вже захищених робіт, які не розміщені в інтернет-мережі, та для врахування специфіки та особливостей різних напрямів досліджень, особи, відповідальні за виявлення академічного плагіату, призначені наказом ректора, створюють електронні бази наукових робіт (курсівих, кваліфікаційних). Такі бази оновлюються не рідше двох разів на рік.

8 ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

8.1 Встановлення фактів незадовільної оригінальності, низької унікальності є підставою відмови у наданні рекомендації для друку або відправлення цих матеріалів на доопрацювання. (п. 3.3. Положення).

8.2 Низький відсоток оригінальності робіт здобувачів вищої освіти є підставою щодо прийняття рішення про недопущення до захисту та відправку матеріалів на доопрацювання або видачу нового варіанта завдання.

8.3 Відповідно до ст. 42 Закону [3] за порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання;
- відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту).

8.4 У випадку використання запозиченого матеріалу без посилання на автора або джерело запозичення, дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук) та доктора наук знімається з розгляду незалежно від стадії її розгляду без права захисту.

8.5 Виявлення фактів плагіату у творах докторантів, аспірантів, здобувачів наукового ступеня може бути підставою для розгляду атестаційною комісією питання щодо доцільності подальшого перебування даної особи у аспірантурі (докторантурі) чи відкріплення здобувача від кафедри.

8.6 Виявлення фактів плагіату наукових та науково-педагогічних працівників Університету може бути враховано при продовженні дії контракту.

8.7 Встановлення фактів плагіату у вже опублікованих творах студентів, аспірантів, докторантів, здобувачів наукового ступеня, наукових та науково-педагогічних працівників є підставою для заборони включати такі твори у перелік їхніх науково-методичних публікацій.

8.8 Наукові, педагогічні, науково-педагогічні працівники та здобувачі освіти, мають право на незаборонені законодавством способи оскарження звинувачень в порушенні норм.

9. АЛГОРИТМ ДІЙ У РАЗІ ВИЯВЛЕННЯ ПРОЯВІВ АКАДЕМІЧНОЇ НЕДОБРОЧЕСНОСТІ З БОКУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ, ПЕДАГОГІЧНИХ АБО НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ

9.1 Будь-який учасник академічної спільноти, якому стали відомі факти порушення норм Кодексу чи можливість такого порушення, може звернутися до голови Бюро відповідного структурного підрозділу з письмовою заявою на ім'я її голови. У заяві обов'язково зазначаються – особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи, посада, курс, група, особистий

підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, Бюро не розглядаються.

9.2 У разі незгоди з результатами перевірки автори роботи мають право подати на апеляцію. Апеляція подається на ім'я голови Бюро з академічної доброчесності відповідного структурного підрозділу у триденний термін після оголошення результатів перевірки.

Про дату, місце та час проведення засідання Бюро заявника попереджають за допомогою наявних засобів зв'язку щонайменше за три робочі дні.

У випадку необхідності отримання додаткової уточнюючої інформації засідання апеляційної комісії може проводитись у кілька етапів.

Результати засідання апеляційної комісії оформлюються відповідним протоколом.

Відповідно до Закону [3] кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до суду.

9.3 Працівники та здобувачі освіти, які володіють інформацією щодо підозри можливого порушення норм Кодексу, але не мають достатніх підстав для написання заяви або мають вагання щодо можливості вчинення ними дій, які в подальшому можуть бути кваліфіковані як порушення норм Кодексу, можуть звернутися до членів Бюро за консультацією.

9.4 У разі незгоди з рішенням Бюро автори роботи або заявники мають право подати апеляцію на ім'я голови Ради з академічної доброчесності у триденний термін після оголошення результатів перевірки.

Про дату, місце та час проведення засідання Ради заявника попереджають за допомогою наявних засобів зв'язку щонайменше за два робочі дні.

9.5 В окремих випадках за поданням проректора з наукової/науково-педагогічної роботи службовим розпорядженням ректора також може створюватися комісія за фактами академічного плагіату. До складу такої комісії можуть включатися кваліфіковані фахівці (за згодою), які не є працівниками Університету, зокрема, наукові і науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти – членів Дніпровського консорціуму університетів.

10 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

10.1 Положення набирає чинності з дати його затвердження наказом ректора.

10.2 Всі зміни та доповнення до Положення розглядаються та приймаються на засіданні вченої ради та затверджуються наказом ректора Університету.

10.3 Відповідальність та контроль за виконанням норм цього Положення несуть посадові особи Університету відповідно до їхніх функціональних обов'язків.

11 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

- 1 Цивільний кодекс України. Закон України від 16 січня 2003 р. № 35-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356 (зі змінами).
- 2 Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 11 липня 2001 р. № 2627-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 43, ст. 214.
- 3 Закон України «Про освіту» від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2017, № 38-39, ст. 380.
- 4 Закон України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. № 1556-VII// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2014, № 37-38, ст. 2004 (зі змінами).
- 5 Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 01 лютого 1995 р. № 51/95-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, N 9, ст.56 (зі змінами).

Проректор з наукової роботи

Сергій ОКОВИТИЙ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Дмитро СВИНАРЕНКО

Додаток 1

Керівнику підрозділу _____
(Назва підрозділу, ПІБ керівника підрозділу)

(ПІБ заявника (заявників), місце роботи (навчання))

З А Я В А

Я(ми), автор(и) _____
(Вид твору)

(Назва та об'єм твору)

Засвідчую(ємо), що поданий нами твір є самостійно проведеним дослідженням і не містить плагіату.

Твір перевірявся _____ на наявність плагіату
(ПІБ та посада хто здійснював перевірку)

з використанням _____ програмних засобів

(Назва програмного засобу)

Рівень оригінальності твору за результатами перевірки становить _____ відсотків.

Всі виявлені у творі запозичення є правомірними, а саме

(Обґрунтування правомірності запозичень)

Автор(и) надає(ють) дозвіл на перевірку твору на оригінальність комісії університету з метою запобігання плагіату.

Автор(и) гарантує(ють), що ним(и) одержано всі необхідні дозволи на використання у даному творі матеріалів, що охороняються авторським правом.

Підпис всіх авторів
Дата

Додаток 2

Висновок про рівень оригінальності твору
(назва комісії)

Назва твору: _____

Вид твору (монографія, науково–дослідна робота, дисертаційна робота, наукова стаття, тези, підручник, навчальний посібник, курсова робота, дипломна робота, реферат або ін.):

Автор(и): _____

Прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступень, вчене звання

Обсяг твору: _____ друк. арк.

Програмно–технічні засоби перевірки на оригінальність твору:

Результати перевірки на оригінальність твору

Назва структурного елементу твору (розділів)	Обсяг рукопису	Обсяг твору, який перевірено на оригінальність	Показник оригінальності (у відсотках)	Обґрунтування використання запозичень
Всього				

(Твори, обсяг яких перевищує 2 друк.арк., можуть перевірятися на оригінальність тексту вибірково, але обсяг матеріалів, що перевіряються не повинен становити менше 25% твору.)

Загальний висновок рекомендації комісії: _____

(Вказується оцінка оригінальності відповідно до п.3.3. Положення та рекомендації комісії)

Голова комісії (ПІБ, посада): _____

Члени комісії (ПІБ, посада): _____

Дата засідання комісії

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
(ДНУ)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради

Дніпровського національного

університету імені Олеся Гончара,

« 19 » 11 2020 р., протокол № 4

Введено в дію « 30 » 12 2020 р.

наказ в.о. ректора Дніпровського

національного університету імені Олеся

Гончара № 296

КОДЕКС
академічної доброчесності Дніпровського національного університету
імені Олеся Гончара

м. Дніпро
2020

ПЕРЕДМОВА

Наукові, науково-педагогічні, педагогічні та інші працівники, а також здобувачі вищої освіти Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, свідомо приймають цей Кодекс з метою:

- визначення принципів і встановлення норм академічної доброчесності як невід’ємної складової професійної етики та корпоративної культури;
- формування сприятливого академічного середовища для забезпечення високоякісного освітнього процесу, отримання вагомих наукових результатів, що містять об’єктивну новизну, встановлення взаємодовіри і взаємоповаги між всіма членами колективу, адміністрацією та особами, що навчаються;
- забезпечення всебічного розвитку інтелектуального, професійного та особистісного потенціалу всіх учасників академічної спільноти;
- підвищення іміджу, престижу та репутації ДНУ як потужного навчально-наукового та високодуховного центру Придніпровського регіону України, забезпечення його публічності, прозорості та відкритості.

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Кодекс академічної доброчесності Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (далі – Кодекс) визначає правила і норми академічної доброчесності, етичної поведінки, професійного спілкування працівників та осіб, що здобувають освіту у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара.

1.2 Кодекс спрямований на дотримання високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності університету, зокрема – освітній, науковій, виховній, управлінській, підтримку сприятливого морально-психологічного клімату у колективі, а також на забезпечення дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

1.3 Наукові, науково-педагогічні, педагогічні та інші працівники, студенти, аспіранти, докторанти та інші особи, що здобувають освіту у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара, зобов’язуються дотримуватися правил і норм, визначених цим Кодексом, спираючись на принципи:

- законності та верховенства права;
- свободи і людської гідності;
- патріотизму та служіння українському народові;
- професіоналізму і компетентності;

- чесності, порядності, справедливості та толерантності;
- партнерства і взаємодопомоги;
- поваги та взаємної довіри;
- відкритості і прозорості;
- колегіальності та демократичності;
- самовдосконалення і саморозвитку;
- персональної відповідальності;
- роботи на результат;
- нетерпимості щодо недотримання правил і норм Кодексу.

1.4 Кодекс розроблено у відповідності з нормами загальнолюдських та європейських цінностей, Конституції України, законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “Про наукову і науково-технічну діяльність”, “Про авторське право і суміжні права”, “Про видавничу справу”, “Про запобігання корупції”, Цивільного Кодексу України, Етичного кодексу вченого України, рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, Статуту Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, Положення про запобігання та виявлення фактів порушення академічної доброчесності у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара, Кодексу працівника ДНУ, Правил внутрішнього розпорядку ДНУ, а також із використанням досвіду провідних зарубіжних і вітчизняних закладів вищої освіти. Кодекс враховує пропозиції, надані здобувачами вищої освіти та співробітниками Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

2 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

2.1 В Кодексі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

2.1.2 академічна доброчесність

Сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;

2.1.3 академічний плагіат

Оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

2.1.4 потенційний конфлікт інтересів

Наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність

чи неупередженість прийняття нею рішень, або вчинення чи не вчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

2.1.5 неправомірна вигода

Грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи не грошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав;

2.1.6 подарунок

Грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової;

2.1.7 приватний інтерес

Будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях;

2.1.8 службові особи

Особи, які постійно чи тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється службовою особою установи, організації, судом або законом;

2.1.9 хабарництво

Надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна чи послуг матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної вигоди.

3 НОРМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1. Для педагогічних, наукових та науково-педагогічних працівників

3.1.1 – є гідним:

- сумлінно, компетентно, вчасно, результативно і відповідально виконувати професійні обов'язки, не допускати зловживання та неефективного використання державної і комунальної власності;

- постійно підвищувати професійну кваліфікацію, застосовуючи у своїй діяльності інноваційні освітні методи та технології;

- сумлінно ставитися до процесу здобуття освіти, форм контролю, об'єктивно та неупереджено оцінювати знання та вміння здобувачів освіти;

- дотримуватися загальновизнаних етичних норм поведінки, бути ввічливим у стосунках зі студентами, керівниками, колегами і підлеглими;

- із толерантністю та повагою ставитися до колег та осіб, що здобувають освіту, незалежно від їх етнічної, релігійної, культурної або соціальної приналежності;

- сприяти творчій активності студентства, враховувати пропозиції студентства щодо форм та методів навчання;

- не розголошувати і не використовувати в інший спосіб конфіденційної та іншої інформації з обмеженим доступом, або інформації особистого характеру, що стала відома у зв'язку з виконанням службових та професійних повноважень;

- нести моральну відповідальність за наслідки своїх досліджень, що можуть впливати на природне середовище і розвиток людства;

- чинити опір проявам псевдонауки, виступати проти проявів академічної недоброчесності;

- захищати свободу наукового пошуку, протидіяти втручанням влади та чиновників у наукові дослідження, упередженому впливу на характер отримуваних у дослідженнях даних та результатів;

- спиратися на міжнародні та національні правові норми щодо захисту інтелектуальної власності та авторського права;

- негайно повідомляти керівництву у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які учасник академічної спільноти вважає незаконними або такими, що становлять загрозу охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам;

- уникати приватного інтересу та конфлікту інтересів;

3.1.2 – є неприйнятним:

- допускати порушення освітнього процесу;

- не дотримуватися вимог контракту та не виконувати індивідуальний робочий план;

- допускати некоректне, зневажливе ставлення до студентів, колег (співробітників);

- вдаватися до форм академічного шахрайства, академічного плагіату та інших форм прояву академічної недоброчесності, викладених у Положенні про запобігання та виявлення фактів порушення академічної доброчесності у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара;

- зловживати владою, впливом або службовим становищем;

- допускати факти службового підроблення та службової недбалості;

- приймати пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди чи подарунків службовою особою;

- брати та пропонувати хабарі та (або) здійснювати будь-які інші корупційні дії;

- свідомо порушувати норми чинного законодавства України та нормативно-розпорядчі документи Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (Статут, Правила внутрішнього розпорядку ДНУ, положення, накази та розпорядження);

- здійснювати у будь-якій формі дії, метою або наслідком яких є порушення гідності особи, зокрема шляхом створення загрозливого, ворожого, принизливого або образливого середовища, тощо;

- вносити до списку авторів публікацій осіб, які не брали участі в отриманні наукових результатів;

- виявляти нешанобливе та некоректне ставлення до осіб, що здобувають освіту, представників науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників або адміністрації.

3.2 Для здобувачів вищої освіти та інших осіб, що навчаються

3.2.1 – є гідним:

- поважати честь і гідність інших здобувачів освіти;

- відповідально ставитись до своїх обов'язків, вчасно та сумлінно виконувати завдання, передбачені навчальними програмами та планами;

- бути присутнім на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;

- ефективно використовувати час навчальних занять для досягнення освітніх цілей;

- активно займатись самостійною роботою, використовуючи методичні посібники, рекомендації викладачів, додатково опрацьовуючи нову літературу, використовуючи всі можливості для отримання необхідних знань;

- використовувати у освітній або дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації та правильно посилатися на них;

- у разі виникнення труднощів під час виконання навчальних чи дослідницьких завдань звертатись до інших за допомогою, не порушуючи принципів академічної доброчесності;

- інформувати викладачів та осіб, що навчаються, про порушення норм і правил академічної доброчесності;

3.2.2– є неприйнятним:

- виявляти нешанобливе та некоректне ставлення до інших здобувачів освіти, представників науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників або адміністрації;

- запізнюватись на навчальні заняття та пропускати їх без поважних причин;

- під час контрольних заходів використовувати джерела інформації (усні підказки), письмові (роботи інших осіб), друковані (книги, методичні посібники), електронні (телефони, планшети) та інші, заборонені науково-педагогічним працівником;

- просити, надавати та одержувати допомогу від третіх осіб (у тому числі і в якості підставних) при проходженні поточного, модульного, семестрового і підсумкового контролю; використовувати родинні або службові зв'язки для отримання позитивної або вищої оцінки;

- надавати для оцінювання письмову роботу, підготовлену за участю інших осіб;

- фальсифікувати або фабрикувати інформацію, наукові результати з їх наступним використанням у роботі (курсів, дипломній, дисертаційній);

- отримувати або пропонувати хабар за отримання будь-яких переваг у навчальній або дослідницькій діяльності;

- брати участь у будь-якій діяльності, пов'язаній з порушенням правил і норм академічної доброчесності.

3.3 Факти порушення науковими, педагогічними, науково-педагогічними працівниками та здобувачами освіти норм Кодексу виносяться на розгляд Ради з академічної доброчесності, повноваження якої встановлюються Положенням про запобігання та виявлення фактів порушення академічної доброчесності у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара.

3.4 Відповідальність за порушення норм академічної доброчесності визначається Положенням про запобігання та виявлення фактів порушення академічної доброчесності у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара.

4 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 Кодекс академічної доброчесності Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара ухвалюється вченою радою ДНУ.

4.2 Кодекс набирає чинності з моменту схвалення його більшістю членів вченої ради ДНУ та введення у дію наказом ректора.

4.3 Здобувачі вищої освіти повинні бути ознайомлені з Кодексом впродовж місяця з дня зарахування до університету, а наукові, педагогічні та науково-педагогічні працівники – при прийомі на роботу одночасно з ознайомленням з Правилами внутрішнього розпорядку ДНУ.

4.4 Всі працівники та здобувачі освіти повинні знати і дотримуватися принципів і норм Кодексу. Незнання цих норм не може слугувати виправданням щодо його порушення.

4.5 Невиконання норм Кодексу є предметом розгляду Ради з академічної доброчесності.

4.6 Зміни і доповнення до Кодексу виносяться на розгляд вченої ради ДНУ за пропозиціями вчених рад факультетів, педагогічних рад коледжів, профспілки ДНУ, Ради з академічної доброчесності, студентської ради, наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених.

4.7 Зміни і доповнення до Кодексу в частині відповідальності здобувачів вищої освіти потребують погодження з відповідним органом студентського самоврядування.

Проректор з наукової роботи

Сергій ОКОВИТИЙ

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної роботи

Дмитро СВИНАРЕНКО

Голова ради студентів

Микола ТКАЧЕНКО

Начальник юридичного відділу

Едуард ГЛУГОВСЬКИЙ